

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Bolesław Ciepiela : monografia bibliograficzna : recenzja

Author: Bogumiła Warząchowska

Citation style: Warząchowska Bogumiła. (2015). Bolesław Ciepiela : monografia bibliograficzna : recenzja. "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy" (2015, nr 2, s. 127-130).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Zdzisław Gębołyś : *Bolesław Ciepiela. Monografia biobibliograficzna.* – Sosnowiec: Progres Wydawnictwo – Druk – Reklama, 2015. – 263 s. : il. [w tym kolor.]; 24 cm. – ISBN 978-83-61919-56-8

Bolesław Ciepiela. Monografia biobibliograficzna opracowana przez Zdzisława Gębołyśa dotyczy, jak podaje we wstępie autor: „zagłębiowskiego pisarza – regionalisty, autora 49 książek, ponad 1 300 tekstów prasowych, monografii miejscowości, jak też opracowań zwartych z zakresu historii kopalnictwa węgla kamiennego, redaktora, oraz członka Stowarzyszenia Autorów Polskich, związanego od urodzenia z Zagłębiem Dąbrowskim, z wykształcenia inżyniera górnictwa, z zamiłowania kronikarza i humanistę – absolwenta Wydziału Górniczego Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, prezesa honorowego Oddziału Będzińskiego Stowarzyszenia Autorów Polskich, wiceprezesa Klubu Kronikarzy Zagłębia Dąbrowskiego im. dr Jana Przemszy-Zielińskiego oraz prezesa Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa – Koło »Zagłębie« w Będzinie” (Gębołyś, 2015, s. 19). Ta krótka prezentacja osoby, której jest poświęcona monografia, świadczy o jej szerokich zainteresowaniach i dużej aktywności, a tym samym o sporym dorobku. Zważywszy, że omawiana postać jest nadal twórczo aktywna, w przyszłości należy uwzględnić uzupełnienia podmiotowo-przedmiotowe bibliografii.

Analizując opracowaną monografię od strony treściowej, należy wyodrębnić dwa zasadnicze elementy: biograficzny i bibliograficzny. Ponadto na pracę składają się te wszystkie aspekty formalno-wydawnicze, które są niezbędne przy tworzeniu specjalistycznych monografii biobibliograficznych. Należy wspomnieć, że w omawianym dziele tuż po stronie tytułowej pracy widnieje obszerne *Podziękowanie* bohatera książki skierowane do tych wszystkich, którzy przyczynili się do powstania i promowania publikacji. Następnie zamieszczono *Spis treści* w czterech językach (angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim) oraz *Układ bibliografii* również w czterech wymienionych językach, wyjaśniający szczegółowo, co składa się na *Bibliografię twórczości Bolesława Ciepieli* i *Bibliografię publikacji o Bolesławie Ciepieli*.

W części wprowadzającej znalazły się również materiały objaśniające, takie jak: *Wykaz ważniejszych skrótów użytych w bibliografii* oraz *Wykaz kryptonimów używanych przez B. Ciepielę*, a także materiały informacyjne tj.: *Wykaz czasopism wykorzystanych w bibliografii*. Analizując zamieszczony wykaz czasopism, trudno nie zauważyć, że zdecydowana większość wymienionych tytułów, to pisma o zasięgu lokalnym i regionalnym, często specjalistyczne o profilu technicznym. W wykazie widnieją również gazety codzienne o zasięgu ogólnopolskim oraz ogólnopolskie periodyki społeczne i religijne. Część wprowadzającą zamyka *Wstęp*, który informuje o celu i założeniach podjętego przedsięwzięcia, a także pokrótce przedstawia dotychczasowy *Stan badań*, zasady *Doboru materiałów*, omawia *Układ bibliografii* i charakteryzuje *Opis bibliograficzny* oraz zamieszczone *Indeksy*. Dużą pomocą przy opracowaniu *Monografii* były przygotowane przez samego B. Ciepielę zestawienia bibliograficzne własnego dorobku (Ciepiela, 2005; Ciepiela 2007) oraz publikacje Z. Gębołyś (Gębołyś, 2004; Gębołyś 2011) i Ireny Modrzyk (Modrzyk, 2007). Autor nie ukrywa, że dołożył wszelkich starań, aby przedstawiona praca była kompletnym zbiorem twórczości B. Ciepieli i opracowań jego twórczości.

Po *Wstępie* wyjaśniającym metodykę tworzenia biobibliografii rozpoczyna się część biograficzna, którą otwiera tekst *Bolesław Ciepiela – szkic biograficzny* informujący o życiu rodzinnym, zdobytym wykształceniu, przebiegu pracy zawodowej, działalności społeczno-organizacyjnej oraz otrzymanych odznaczeniach i wyróżnieniach. Następnie omówiona jest *Działalność twórcza Bolesława Ciepieli* poszerzona o informacje na temat opublikowanych książek i artykułów. Natomiast w kolejnej części pracy zatytułowanej *Pocztówki anonsujące wydane książki* publikacje zaprezentowano w formie zilustrowanych okładek książek. Taki model zapowiedzi wydawniczych jest rzadko spotykaną reklamą i promocją wydanej literatury, a może warto wzorować się na dobrych praktykach.

Dalsza część *Monografii* zawiera *Analizę formalną i treściową dorobku pisarskiego Bolesława Ciepieli*, w której dokonano formalno-piśmienniczej, treściowej i jednostkowo-rzeczowej charakterystyki twórczości publikacyjnej zagłębiowskiego twórcy. Z kolei *Kalendarium życia i twórczości Bolesława Ciepieli* to szczegółowy opis wydarzeń rodzinnych, edukacyjnych, zawodowych, społecznikarskich i hobbystycznych, które w połączeniu z następnym działem zatytułowanym *Bolesław Ciepiela w „obiektywie lat”* przybliżają – dzięki licznym fotografiom – drogę życiową i dokumentują zasługi niestrudzonego twórcy i propagatora kultury. Część biograficzną zamyka *Bibliografia załącznikowa* wykorzystana do opracowania biogramu regionalnego badacza.

Bibliografia twórczości Bolesława Ciepieli to jedna z zasadniczych części *Monografii*, która w układzie chronologicznym dokumentuje twórczy dorobek zagłębiowskiego pisarza od 1955 r. do 2014 r. W opracowanym

spisie znalazły się książki, recenzje, sygnały, rekomendacje i anonse oraz informacje o wydanych książkach. Uwzględniono również opisy patentowe, wynalazki i wzory użytkowe, a także artykuły naukowe, fachowe zawodowe z periodyków i prac zbiorowych oraz artykuły z prasy codziennej i lokalnej. Umieszczono też dokumenty niepublikowane – cenny materiał źródłowy do dalszych badań.

Z kolei *Bibliografia publikacji o Bolesławie Ciepeli* jest dopełnieniem zrębu zasadniczego bibliografii. Zbudowana została również w układzie chronologicznym i obejmuje publikacje od 1962 r. do 2014 r., co świadczy o dość wczesnym zainteresowaniu osobą Ciepeli, wynikającym z jego działalności społecznikarskiej, dorobku pisarskiego i twórczej pracy zawodowej. Zgromadzony materiał zawiera biogramy, wywiady, prezentacje sylwetki, a także otrzymane nagrody, wyróżnienia i obchodzone jubileusze oraz spotkania autorskie, promocje książek i inne wydarzenia i rocznice.

Uzupełnieniem zestawień bibliograficznych są dwa rozbudowane indeksy: nazwisk i przedmiotowy. *Indeks nazwisk* tworzą osoby występujące w pracy z uwzględnieniem licznych pseudonimów i kryptonimów oraz odsyłaczy do rozwiązanych nazwisk. Niestety nie przy wszystkich osobach udało się autorowi rozwiązać inicjał imienia. Z kolei w *Indeksie przedmiotowym* nie uwzględniono zasad doboru haseł, gdyż obok instytucji, nazw miejscowości, pojawiają się nazwiska, których może czytelnik poszukiwać w *Indeksie nazwisk*. *Indeks przedmiotowy* otwiera alfabetyczny wykaz czasopism z odsyłaczami do zrębu głównego bibliografii, następnie w porządku alfabetycznym uwzględniono nazwy instytucji, organizacji, dziedzin wiedzy oraz nazwy geograficzne i osobowe.

W części końcowej pracy znalazł się *Wykaz pocztówek anonsujących wydane książki* z podziałem na: *Książki o górnictwie*, *Książki o regionie*, *Publikacje Klubu Kronikarzy Zagłębia Dąbrowskiego im. J. Przemszy-Zielińskiego*, *Publikacje Stowarzyszenia Autorów Polskich* oraz prace *Inne*. Zamieszczono tu również *Wykaz tabel* oraz *Wykaz ilustracji* z uwzględnieniem życia osobistego, zawodowego i społecznego oraz towarzyszących imprez, jubileuszy, nagród i odznaczeń. Ważnym elementem pracy naukowej są streszczenia, które w omawianej *Monografii* opracowano w językach: polskim, angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim. Następnie w układzie alfabetycznym przedstawiono *Wykaz darczyńców i osób zaprzyjaźnionych*. Można przypuszczać, że dzięki nim praca mogła ujrzeć światło dzienne. Publikację zamyka *Informacja o Zdzisławie Gębołyśiu, autorze monografii biobibliograficznej B. Ciepeli*.

Zbigniew Gębołyś podjął się niełatwego zadania, opracowując kompletną biobibliografię osoby aktywnej, twórczej i kreatywnej. Zrealizowany zamysł mógł dojść do skutku dzięki determinacji autora, jego pracowitości i rzetelności w doborze materiału oraz dociekliwości badawczej. Omawiane dzieło to nie tylko biobibliografia zagłębiowskiego badacza, to część histo-

rii, kultury i gospodarki Zagłębia Dąbrowskiego ukazana przez pryzmat aktywnej i twórczej pracy konkretnej osoby. Zebrany materiał będzie z pewnością wykorzystany przez nauczycieli, bibliotekarzy, filologów, historyków i socjologów do dalszych pogłębionych badań nad kulturą tego regionu. Przedstawiona praca będzie również inspiracją do prezentowania dorobku innych twórców i regionalistów oraz aktywnych badaczy, o których należy pisać i którym trzeba poświęcić kolejne publikacje.

Reasumując, warto przywołać zamieszczony na okładce omawianej książki fragment recenzji wydawniczej Barbary Pytlos: „należy podkreślić, że opracowanie to pełniej ukazuje życie i dorobek Bolesława Ciepeli. I wybór takiej formy pracy pokazującej całość działań Bolesława Ciepeli na rzecz regionu trzeba uznać za słuszny. A to, że dopełnia go jeszcze bibliografia prac o Bolesławie Ciepeli czyni tę pracę pełniejszą i przydatniejszą dla regionalistów i badaczy zajmujących się Zagłębiem Dąbrowskim z racji wykonywanego zawodu lub sprawowanych funkcji w regionie”.

Bibliografia

- Ciepiela, B. (2007). *Mój dorobek literacki*. Gródków: [B. w].
- Ciepiela, B. (2005). *Moja bibliografia*. Gródków: [B. w].
- Gębołyś, Z. (2004). *Bibliografia zawartości „Ekspresu Zagłębiowskiego”. Bibliografia druków Oficyny Wydawniczo-Autorskiej „SOWA – PRESS”. Słowem wstępnym poprzedził A. W. Jarosz*. Katowice: Gnome.
- Gębołyś, Z. (2011). *Bibliografia Publikacji Klubu Kronikarzy Zagłębia Dąbrowskiego im. Jana Przemszy-Zielińskiego*. Sosnowiec: Stowarzyszenie Autorów Polskich. Oddział w Będzinie, Klub Kronikarzy Zagłębia Dąbrowskiego.
- Gębołyś, Z. (2015). *Bolesław Ciepela. Monografia biobibliograficzna*. Sosnowiec: Progres Wydawnictwo – Druk – Reklama.
- Modrzyk, I. (2007). Bolesław Ciepela – 50 lat współpracy z czasopismem „Wiadomości Górnicze”. *Wiadomości Górnicze*, 11, 627–631.